

Sääksjärven aseman liito-oravaselvitys

Sisällys

1. Johdanto	3
1.1 Selvitysalue	3
1.2 Liito-orava	4
2. Menetelmät	5
2.1 Lähtötiedot	5
2.2 Maastonselvitys	5
2.4 Epävarmuustekijät	5
3. Lähtötietojen tarkastelu	6
3.1 Liito-oravahavainnot	6
3.2 Liito-oravan elinympäristöt	6
3.3 Kulkuyhteydet	7
4. Maastonselvitys	8
4.1 Elinympäristötarkastelu	9
4.2 Kulkuyhteyksien tarkastelu	14
5. Yhteenveto	20
6. Lähteet	21
Liite 1.	22

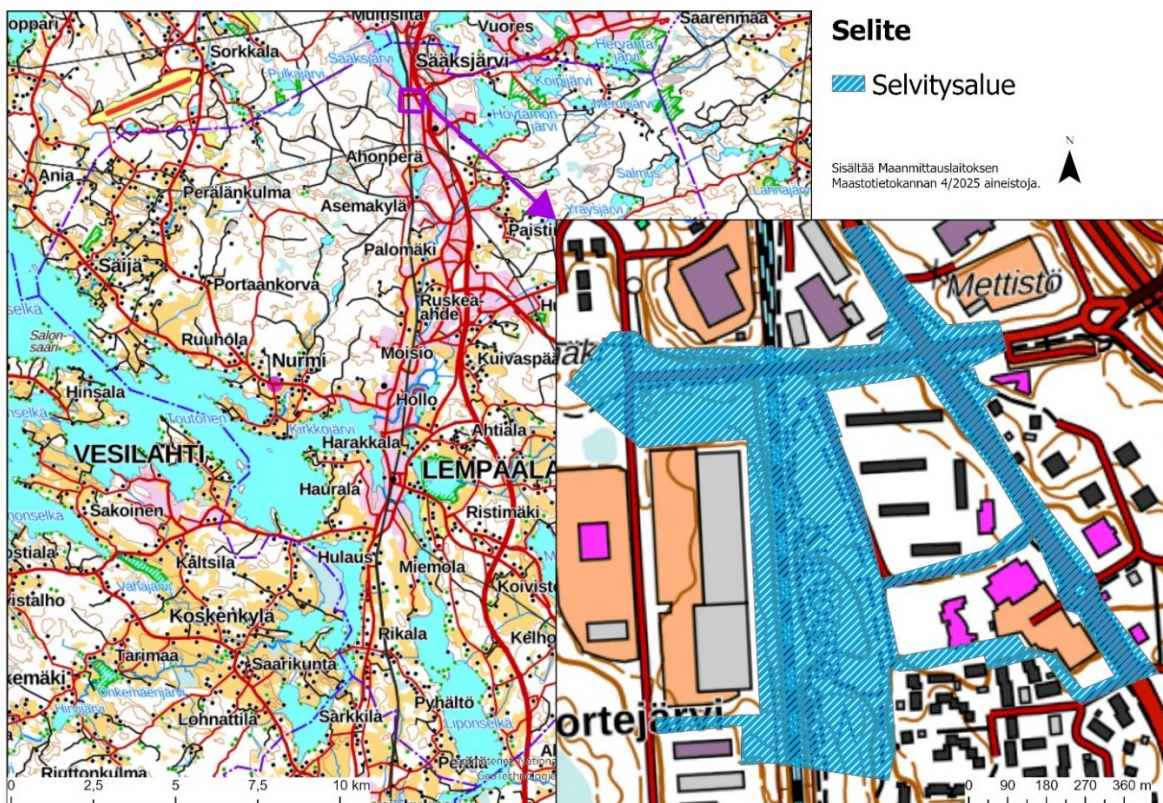
1. Johdanto

Sääksjärven asemalle ollaan laatimassa asemakaavan muutosta (1113). Tavoitteena on sijoittaa Sääksjärven keskustan länsipuolelle, pääradan varteen uusi juna-asema sekä siihen liittyvät kulkuyhteydet. Nykyisten asemakaavojen mukaan alueella on rautatiealuetta, suojaviheraluetta, puistoa, leikkipuistoa, teollisuusraidetta, tie- ja katualueita, autopaikkojen korttelialuetta sekä yhdistettyjen teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta.

Liito-oravatarkastelun tarkoituksena on selvittää liito-oravan esiintymistä kaavamuutosalueella sekä tunnistaa lajille soveltuvat elinympäristöt ja kulkuyhteydet. Tarkastelun on laatinut viranomaisohjeistuksen mukaisesti Lempäälän kunnan ympäristötarkastaja Tuija Selänpää (FM biologi).

1.1 Selvitysalue

Selvitysalue sijaitsee Sääksjärven taajamassa, noin 14 km Lempäälän keskustan pohjoispuolella. Varsinaisen selvitysalueen sijainti ja rajausta on esitetty kuvassa 1. Selvitysalueelle sijoittuu Lempäälän kunnan, valtion, seurakunnan sekä yksityisessä omistuksessa olevia kiinteistöjä. Kooltaan selvitysalue on noin 11,5 ha. Liito-oravan mahdollisia kulkuyhteyksiä tarkasteltiin myös varsinaisen selvitysalueen ulkopuolelta.

Kuva 1. Selvitysalueen sijainti ja rajausta.

1.2 Liito-orava

Liito-orava (*Pteromys volans*) on Suomessa vaarantuneeksi (VU) arvioitu EU:n luontodirektiivin IV liitteeseen kuuluva nisäkäslaji. Uhanalaisuuden syiksi ja kannan kehityksen uhkatekijöiksi on tunnistettu mm. metsien uudistamis- ja hoitotoimet sekä rakenteelliset muutokset, kuten kolopuiden, lehtipuuston ja vanhojen metsien väheneminen.

Tyypillisesti liito-orava viihtyy varttuneessa, kuusivaltaisessa sekametsässä, jossa on ravintoa tarjoavia lehtipuita, pesä- ja piilopaikoiksi soveltuvia kolopuita sekä toimivat puustoiset kulkuyhteydet. Pesäpaikkoina voivat toimia myös risupesät ja pöntöt. Taajamissa ja alueilla, joissa kanta on tiheä, elinalueet voivat olla vaihtelevampia.

Metsäisillä alueilla urosten elinalueet ovat noin 60 ha ja ne voivat olla osittain päällekkäisiä muiden urosten elinalueiden kanssa. Naaraiden elinalueet ovat noin 8 ha ja ne ovat erillään muiden naaraiden elinalueista. Rakennetuissa ympäristöissä elinalueet ovat usein pienempiä. Liito-oravan elinalueella voi olla yksi tai useampi ydinalue sekä lisääntymis- ja levähdyspaikka. Ydinalueita liito-orava käyttää eniten, minkä vuoksi niissä näkyy runsaasti papanoita. Lisääntymis- ja levähdyspaikka käsittää pesäpaikan sekä suojaa ja ravintoa tarjoavat puut sen läheisyydessä.

Liito-orava elää keskimäärin pari vuotta ja on paikkauskollinen. Yksilön kuollessa sen elinalue voi jäädä useiksi vuosiksi tyhjilleen. Elinvoimaisen kannan ylläpitämiseksi tarvitaan myös tyhjiä elinalueita, joita nuoret yksilöt voivat asuttaa uudelleen.

Liito-oravan kulkuyhteyksinä voivat toimia varttuneiden metsien lisäksi nuoremmat metsät, kunhan puiden latvus yltää yli 10 metriin ja ne ovat riittävän lähellä toisiaan. Liito-orava voi liittää keskimäärin 20–30 m leveiden aukeiden yli, mutta sopivissa olosuhteissa huomattavasti pidemmätkin liitomatkat ovat mahdollisia.

2. Menetelmät

2.1 Lähtötiedot

Selvityksen lähtötietoina käytettiin Suomen Lajitietokeskuksen havaintojärjestelmän aineistoja, aiempia liito-oravakartoituksia, Lempäälän kunnan tietoja sekä alueen peruskarttoja ja ilmakuvia. Liito-oravalle soveltuvia elinympäristöjä arvioitiin etukäteen kartta- ja ilmakuvatarkastelussa. Suomen Lajitietokeskuksen havaintojärjestelmän liito-oravahavainnot selvitysalueelta ja sen läheisyydestä tarkastettiin 6.5.2025.

Selvitysalue on sisältynyt osittain tai kokonaan seuraaviin liito-oravakartoituksiin

- Sääksjärven seurakuntakeskuksen liito-oravaselvitys (Ramboll, 2014)
- Sääksjärven seurakuntakeskuksen liito-oravaselvitys (Ramboll, 2016)
- Sääksjärven osayleiskaavan luontoselvitykseen (FCG, 2018), sis. liito-oravaselvitys

2.2 Maastoselvitys

Liito-oravaselvityksen maastotyöt tehtiin 7.5.2025. Liito-oravatarkastelu on laadittu papanakartoitusmenetelmällä Nieminen & Ahola (2017) viranomaisohjeistuksen mukaisesti. Liito-oravan esiintyminen alueelle pyrittiin todentamaan etsimällä liito-oravan ulostepapanoita lajin ruokailu- ja pesäpaikoiksi sopivien puiden ja puuryhmien tyviltä. Samalla kartoitettiin pesäpaikoiksi soveltuvia risupesäiä, pönttöjä ja kolopuita sekä havainnoitiin yleisesti alueen rakennepiirteitä ja liito-oravalle soveltuvia kulkuyhteyksiä.

2.4 Epävarmuustekijät

Liito-oravaselvitys on tehty viranomaisohjeistuksen mukaisesti lajin kartoitukseen soveltuvana ajankohtana toukokuun alkupuolella. Selvityspäivän ajoituksessa huomioitiin kevään eteneminen. Liito-oravan papanat olivat yleisesti kartoitusajankohtana hyvin havaittavissa maastossa. Selvityspäivänä 7.5.2025 sää oli puolipilvinen ja lämpötila +7 °. Lunta ei ollut enää maassa. Liito-oravan papanat ja mahdolliset pesäpaikat oli helposti havaittavissa.

Selvitykseen oli käytettävissä riittävästi aikaa suhteessa selvitysalueen kokoon, joten inventointi voitiin suorittaa riittävällä tarkkuudella. Kartoitustulokset ilmentävät kuitenkin aina hetkellistä luonnon tilaa, joten kaikkiin selvityksiin sisältyy luonnossa esiintyvään vuotuisen vaihteluun liittyviä epävarmuustekijöitä. Kokonaisuutena selvitys arvioidaan kuitenkin alueen maankäytön suunnittelun kannalta riittäväksi.

3. Lähtötietojen tarkastelu

3.1 Liito-oravahavainnot

Lempäälän kunnan ympäristönsuojelun tiedossa ei ole selvitysalueella aiemmin tehtyjä liito-oravahavaintoja.

Lähimmät Suomen Lajitietokeskuksen (5/2025) havaintojärjestelmään tallennetut liito-oravahavainnot ovat selvitysalueelta noin 70 m itään (2018) ja noin 260 m pohjoiseen (2018). VT3:n itäpuolella on liito-oravahavaintoja (2024) reilun 800 m etäisyydellä selvitysalueesta. Lisäksi selvitysalueelta noin kilometrin päässä lounaassa, Perimmäisen alueella, on vanhempia liito-oravahavaintoja.

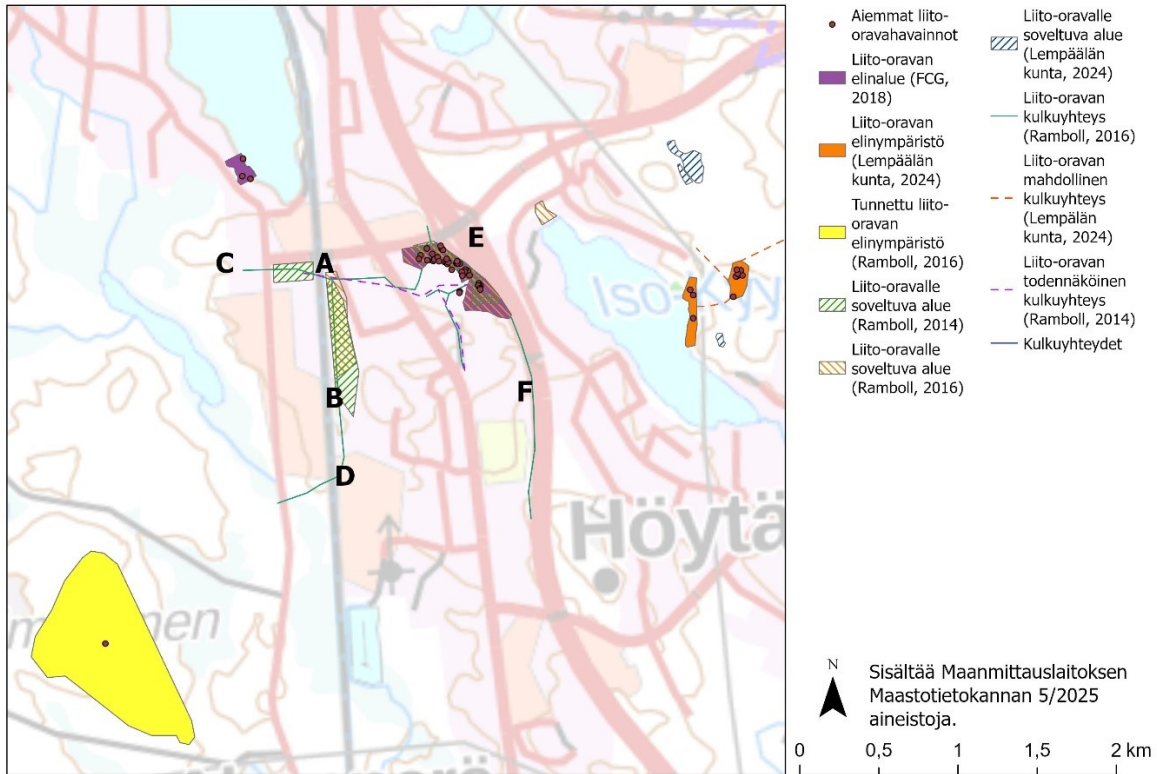
3.2 Liito-oravan elinympäristöt

Lempäälän kunnan ympäristön suojelun tiedossa ei ole, että selvitysalueella sijaitsisi liito-oravan elinympäristöjä.

Selvitysalueen itäpuolella n. 70 m päässä sijaitseva Sääksjärven seurakuntakeskuksen tontti ympäristöineen muodostaa liito-oravan elinympäristön. Alueella kasvaa varttunutta kuusivaltaista sekametsää, jossa esiintyy myös haapaa ja koivua. Tontin eteläpuolella on tiheämpää kuusikkoa, jonka on arvioitu soveltuvan liito-oravalle kohtalaisesti. Vuonna 2014 tehtiin papanahavaintoja 37 puun juurelta, joista kolme arvioitiin mahdollisiksi pesäpuiksi. Vuonna 2016 havaittiin papanoita 47 puun juurelta, joista pesäpuiksi arvioitiin useita kuusia. Vuonna 2018 havaittiin neljä papanapuuta, mutta ei pesäpuiksi soveltuvia kolopuita tai risupesiä. (Ramboll, 2014; Ramboll, 2016; FCG, 2018)

Selvitysalueen pohjoispuolella noin 260 m päässä sijaitsee Sääksjärven uimarannan liito-oravan elinalue. Alue on puoliavoin ihmisen muokkaama alue, jossa reunapuusto koostuu järeästä kuusesta, haavasta, koivusta sekä nuoresta puustosta. Vuonna 2018 liito-oravan papanoita havaittiin viiden puun tyvellä, joista kaksi arvioitiin pesäpuiksi. (FCG, 2018)

Selvitysalueelta noin kilometrin lounaaseen sijaitsevalla Perimmäisen luonnonarvokokonaisuudella on vanhempia liito-oravahavaintoja. Kevään 2018 inventoinneissa lajia ei enää tavattu, mutta alue arvioitiin kuitenkin edelleen lajille soveltuvaksi (FCG, 2018). VT3:n itäpuolella, noin 750 m etäisyydellä selvitysalueesta, on liito-oravan elinympäristöjä (Lempäälän kunta, 2024).

Kuva 2. Aiemmissä selvityksissä tehtyt liito-oravahavainnot, todetut ja soveltuvat elinympäristöt sekä todetut, todennäköiset ja mahdolliset kulkuyhteydet ja -esteet. Kirjainselitteet A hakkuita, kulkureitti heikentynyt, B hakkuita, kulkueste, C soveltuvaa metsää (ei tarkkaa rajausta), D ylitys radan yli mahdollinen, E VT3 todennäköinen kulkueste, F nuorta puustoa, kulkureittinä mahdollinen (Ramboll, 2016).

3.3 Kulkuyhteydet

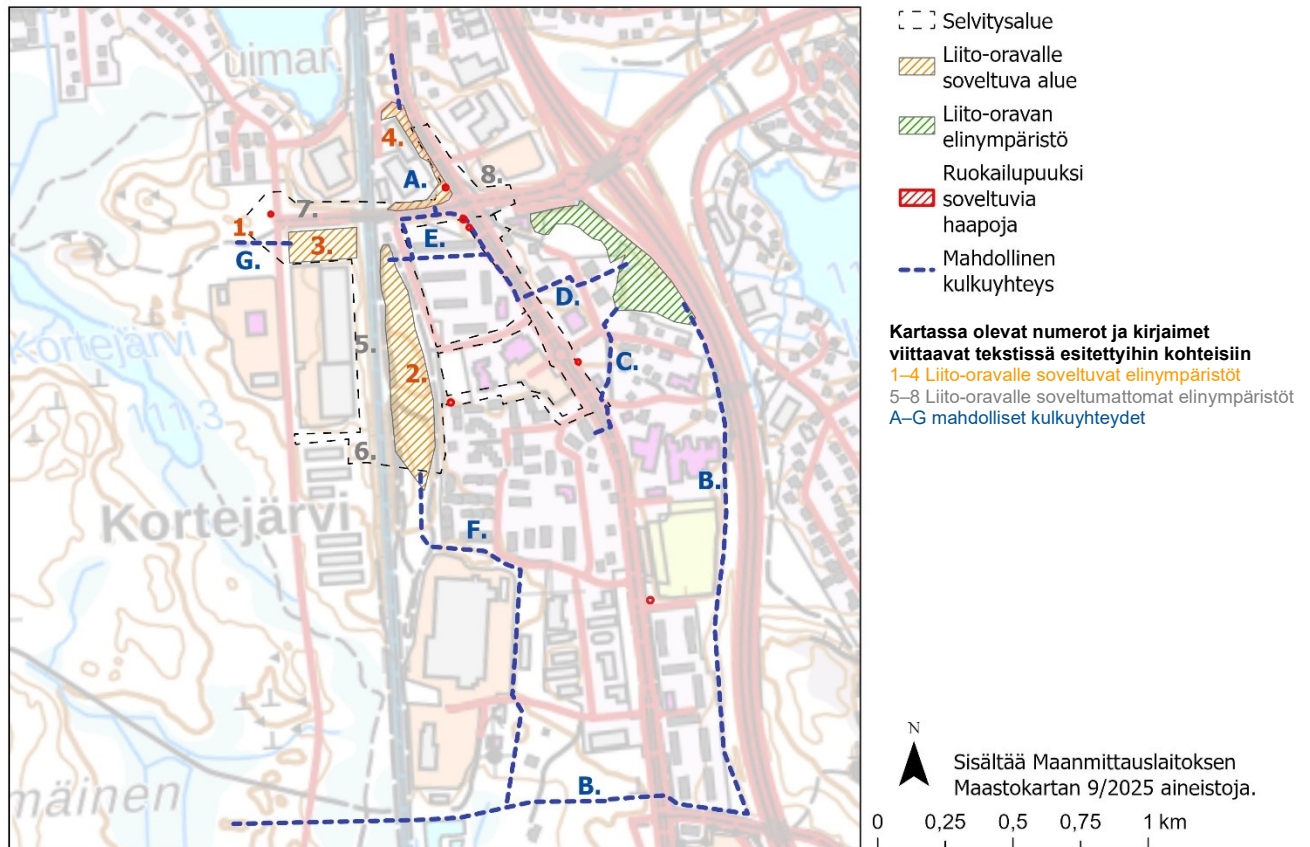
Aiemmissä kartoituksissa (Ramboll, 2014; Ramboll, 2016; FCG, 2018) on arvioitu liito-oravan kulkuyhteyksiä Sääksjärven seurakuntakeskuksen elinympäristöstä.

- Kaikissa kolmessa selvityksissä on todettu idän ja pohjoisen suuntaan kulkuesteitä.
- Etelään suuntautuva kulkuyhteys on arvioitu 2014 toimivaksi, ja myöhemmissä selvityksissä mahdolliseksi.
- Länteen suuntautuva kulkuyhteys on arvioitu 2014 toimivaksi, mutta 2016 merkittävästi heikentyneeksi radan varren hakkuiden vuoksi. Vuonna 2018 länsiyhteys on arvioitu mahdolliseksi, mutta heikentyneeksi.

4. Maastoselvitys

Maastoselvityksessä 7.5.2025 ei tehty liito-oravan papanahavaintoja. Tämän vuoksi liito-oravalle soveltuvien elinympäristöjen ja kulkuyhteyksien tarkastelu perustuu aiempiin liito-oravahavaintoihin, lajin ekologiin vaatimuksiin, maastossa tehtyihin havaintoihin mm. puuston rakenteesta sekä ilmakuvatarkasteluun.

Raportin tekstissä, kuvassa 3 ja liitteessä 1 on esitetty elinympäristö- ja kulkuyhteystarkastelu seuraavasti. Kohteet 1–4 ovat liito-oravalle soveltuvia elinympäristöjä ja kohteet 5–8 liito-oravalle soveltumattomia ympäristöjä. Mahdolliset kulkuyhteydet on merkitty kirjaimin A-G.

Kuva 3. Elinympäristötarkastelu (kohteet 1–8) ja mahdolliset kulkuyhteydet (kohteet A-G).

4.1 Elinympäristötarkastelu

Liito-oravalle soveltuvat elinympäristöt

1. Kannistontien länsipuolen metsä

Kannistontien länsipuolella sijaitsee laaja metsäalue (kuva 4), jossa pääpuulajina kasvaa kuusta. Kannistontien reunassa on muutamia järeitä haapoja. Alueella on hyvät metsäiset yhteydet ympäröiviin metsiin ja Perimmäisen liito-oravareviirille.

Alueelta ei ole aiempia liito-oravahavaintoja, eikä niitä tehty tämänkään selvityksen yhteydessä. Puuston rakennepiirteet huomioiden alue on kuitenkin **liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä**. Kannistontien länsipuolen metsä sijoittuu vain osittain selvitysalueelle, joten sitä ei inventoitu tai rajattu tässä yhteydessä tarkemmin.

Kuva 4. Kannistontien länsipuolista metsää.

2. Sääksjärven pururadan ympäristön metsä

Radan itäpuolelle sijoittuu sekametsä (kuva 5), jota kiertää Sääksjärven pururata. Pohjoisosassa kasvaa runsaasti haapoja. Etelää kohti puusto muuttuu mäntyvaltaiseksi.

Alueelta ei ole aiempia, eikä tässä selvityksessä tehtyjä liito-oravahavaintoja. Puuston rakennepiirteet huomioiden alueen pohjoisosa on kuitenkin **liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä** ja alue kokonaisuudessaan voi toimia **liito-oravan kulkuyhteytenä**.

Kuva 5. Sääksjärven pururadan ympäristön metsää

3. Metsä Sääksjärventien eteläpuolella junaradan ja Kannistontien välissä

Sääksjärventien eteläpuolelle junaradan ja Kannistontien väliin jää metsä (kuva 6), joka on aiemmassa selvityksissä (Ramboll, 2014) todettu liito-oravalle soveltuvaksi elinympäristöksi. Kuusivaltaisessa sekametsässä kasvaa joitakin koivuja ja haapoja. Radan varrella puusto on nuorempaa taimikkoa.

Alueelta ei ole aiempia liito-oravahavaintoja, eikä niitä tehty tämänkään selvityksen yhteydessä. Puuston rakennepiirteet huomioiden alue on kuitenkin **liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä** pl. radan varren taimikko.

Kuva 6. Metsikkö Sääksjärventien eteläpuolella, junaradan ja Kannistontien välissä.

4. Metsikkö Tampereentie-Sääksjärventie risteyksen luoteispuolella

Tampereentie-Sääksjärventien risteyksen luoteispuolella on kapea metsikkö (kuva 7). Alueella valtapuulajeina kuusi ja mänty, joukossa on joitakin suojapuiksi soveltuvia kuusia. Risteyksen läheisyydessä esiintyy joitakin haapoja, jotka voivat soveltua liito-oravan ruokailupuiksi. Kulkuyhteydet tien yli itään sekä radan yli länteen ovat heikot. Pohjoiseen Tampereentien vartta pitkin kulkuyhteys on säilynyt. Etelään Sääksjärventien ylittäminen voi olla mahdollista rautatien ylittävän sillan itäpuolella.

Alueella ei ole aiemmin havaittu liito-oravia, eikä niitä havaittu myöskään tämän selvityksen yhteydessä. Puuston rakennepiirteet huomioiden alue voi olla pienialaisuudestaan huolimatta **liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä**.

Kuva 7. Metsikkö Tampereentien valoristeyksen luoteispuolella.

Liito-oravalle soveltumattomat ympäristöt

5. Kannistontien ja junaradan väli kiinteistöjen 418-444-33-3/418-444-33-2 kohdalla

Kannistontien ja junaradan väliin jää pieni metsikkö, jossa kiinteistöjen 418-444-33-3 ja 418-444-33-2 kohdalla kasvaa varttuneita kuusia kapeana kaistaleena (kuva 8). Pohjoisosasta yhteys on säilynyt metsikköön nro 3, mutta eteläpuolella puustoinen yhteys katkeaa nuoreen taimikkoon. Alueella ei kasva lainkaan liito-oravalle soveltuvia ruokailupuita.

Alueella ei ole aiemmin havaittu liito-oravia, eikä niitä havaittu myöskään tämän selvityksen yhteydessä. Liito-oravalle soveltuvien ruokailupuiden puuttumisen vuoksi alue **ei sovellu lajin elinympäristöksi**.

Kuva 8. Metsikkö junaradan länsipuolella Startaxin kiinteistön kohdalla.

6. Metsikkö kiinteistön 418-444-33-2 eteläpuolella

Kiinteistön 418-444-33-2 eteläpuolella on nuori ja yksipuolinen metsikkö (kuva 9). Puusto koostuu pääasiassa nuorista koivusta, joiden seassa on harvakseltaan kuusia. Vanhempi puusukupolvi puuttuu kokonaan. Paikon puusto on raivattu kokonaan. Alueella ei kasva liito-oravalle soveltuvia ruokailu- tai suojapuita ja kulkuyhteys alueen poikki on katkennut.

Alueelta ei ole aiempia, eikä tässä selvityksessä tehtyjä liito-oravahavaintoja. Puuston rakennepiirteet ja kulkuesteet huomioiden alue **ei sovellu liito-oravan elinympäristöksi**.

Kuva 9. Metsikkö junaradan länsipuolella Startaxin kiinteistön eteläpuolella.

7. Metsikkö Sääksjärventien pohjoispuolella junaradan ja Kannistontien välissä

Sääksjärventien pohjoispuolella junarataan, Kannistontiehen ja teollisuuskiinteistöön rajautuva mäntyvaltainen taimikko (kuva 10). Puusto koostuu pääosin nuorista männyistä. Kannistontien puolella on muutamia vanhempia koivuja ja mäntyjä. Alueella ei kasva liito-oravalle soveltuvia ruokailupuita tai suojakusia.

Alueelta ei ole aiempia, eikä tässä selvityksessä tehtyjä liito-oravahavaintoja. Puuston rakennepiirteet huomioiden alue **ei sovellu liito-oravan elinympäristöksi**.

Kuva 10. Metsikkö Sääksjärventien pohjoispuolella, junaradan ja Kannistontien välissä.

8. Metsikkö Tampereentie-Sääksjärventie risteyksen koillispuolella

Tampereentie-Sääksjärventie risteyksen koillispuolella on kapea sekapuustoinen metsikkö (kuva 11), joka rajautuu kolmelta sivulta teihin ja yhdeltä sivulta teollisuuskiinteistöön. Alueella ei kasva liito-oravalle soveltuvia ruokailupuita. Kulkuyhteydet teiden yli ovat heikot. Aiemmissa selvityksissä on todettu, että seurakuntakeskuksen liito-oravaelinympäristöstä pohjoiseen on muodostunut kulkuesteitä. Vuoden 2018 selvityksen jälkeen rakennettu liityntäparkki on edelleen leventänyt kulkuestettä.

Alueella ei ole aiemmin havaittu liito-oravia, eikä niitä havaittu myöskään tämän selvityksen yhteydessä. Puuston rakennepiirteet ja kulkuesteet huomioiden alue **ei sovellu liito-oravan elinympäristöksi.**

Kuva 11. Metsikkö Tampereentien valoristeyksen koillispuolella.

4.2 Kulkuyhteyksien tarkastelu

Maastotarkastelussa ei tehty liito-oravan papanahavaintoja, eikä liito-oravan esiintymistä selvitysalueella voitu todentaa, joten kulkuyhteyksiä tarkastellaan lähimmän tunnetun liito-oravan elinympäristön eli seurakuntakeskuksen kiinteistön näkökulmasta.

A. Sääksjärventien ylitys ja siitä pohjoiseen

Aiemmissa kartoituksissa (Ramboll 2014 ja 2016, FCG 2018) on todettu tiestön muodostamia kulkuesteita pohjoiseen. Liityntäparkin rakentamisen vuoksi kulkueste pohjoiseen on leventynyt entisestään tunnetun liito-oravan elinympäristön kohdalta.

Sääksjärventien ylittäminen **voi olla mahdollista** Tampereentien itäpuolelta, josta kulkuyhteys voi mahdollisesti jatkua liito-oravalle soveltuvan elinympäristön (kohde 4) kautta pohjoiseen.

B. VT3 varsi seurakuntakeskukselta etelään ja Kehätien kohdalta länteen

VT3:n varsi seurakuntakeskuksen liito-oravaelinympäristöstä etelään on todettu aiemmissa selvityksissä toimivaksi tai mahdolliseksi kulkuyhteydeksi (Ramboll 2014 ja 2016, FCG 2018).

Seurakuntakeskuksen ja koulukeskuksen välillä (kuva 12) puusto on kuusivaltaista sekametsää.

Kuva 12. VT3 varsi seurakuntakeskuksen ja koulukeskuksen välillä.

Koulukeskuksen kohdalla (kuva 13) puusto on nuorempaa koivikkoa, mutta riittävän kokoista mahdollistamaan liito-oravan liikkumisen alueella.

Kuva 13. VT3 varsi koulukeskuksen takana.

Koulukeskuksen ja Kehätien välillä (kuva 14) puusto on varttunutta kuusivaltaista sekametsää ja puustoyhteys on yhtenäinen.

Kuva 14. VT3 varsi koulukeskuksen ja Kehätien välillä, vas. koulukeskuksen puolella ja oik. Kehätien puolella.

Alue on säilynyt kokonaisuudessaan puustoisena, joten **kulkuyhteys on edelleen mahdollinen.**

Puustoinen yhteys jatkuu Kehätien varrelta Tampereentien reunaan (kuva 15). Kevyen liikenteen väylän ja Tampereentien välisellä kaistaleella kasvava puurivi mahdollistaa Tampereentien ylityksen tässä kohdassa. Puuyhteys jatkuu yhtenäisenä metsikkönä Kehätien kohdalta länteen junaradalle asti.

Kuva 15. Vas. Puusto Kehätien varrella, oik. puustoa Tampereentien varrella.

Ilmakuvatarkastelun perusteella junaradan ylittävä yhteys on kapeimmillaan noin kilometri Sääksjärventien sillan eteläpuolella (kiinteistön 418-425-21-4 eteläpuolella). Puiden välinen etäisyys on tässä kohdassa hieman yli 30 m.

Kehätien kohdalta länteen kulkuyhteys on **mahdollinen**. Junaradan ylittäminen noin kilometrin Sääksjärventien eteläpuolella **voi olla mahdollista**.

C. Paloaukean varsi

Paloaukean varsi on todettu aiemmissa selvityksissä todennäköiseksi kulkuyhteydeksi (Ramboll 2014 ja 2016). Tien itäpuolella kasvaa varttuneita kuusia (kuva 16) ja niistä on yhteys sekä pohjoisen suuntaan seurakuntakeskuksen liito-oravan elinympäristöön että etelään Välimäentien yli. Tampereentien ylitys Välimäentien eteläpuolelta voi olla mahdollista, mutta siitä länteen kulkuyhteys on pientaloalueen pihapuiden varassa.

Alue on säilynyt kokonaisuudessaan puustoisena, joten **kulkuyhteys on edelleen mahdollinen**. Tampereentien ylitys on mahdollista, mutta yhteyden jatkuminen tästä länteen on pientaloalueen pihapuiden varassa.

Kuva 16. Paloaukea ja yhteys Välimäentien yli

D. Pitkäahteen tien kerrostalojen piha-alueet

Kerrostalojen piha-alueet seurakuntakeskuksen liito-oravaelinympäristöstä länteen ja siitä Tampereentien yli on todettu aiemmissa selvityksissä toimivaksi tai mahdolliseksi kulkuyhteydeksi (Ramboll 2014 ja 2016, FCG 2018). Liito-orava voi hyödyntää liikkumiseen asutuksen seassa kasvavia puita. Piha-alueilla on säilynyt puustoinen kulkuyhteys (kuva 17).

Kuva 17. Pitkäahteen tien ja Tampereentien välinen alue.

Puustoinen yhteys Sääksjärven liikenneympyrän ja Sääksjärventien risteyksen välillä (kuva 18) on säilynyt sellaisena, että Tampereentien ylittäminen voi olla edelleen mahdollista.

Kuva 18. Tampereentien ylitys liikenneympyrän ja Sääksjärventien risteyksen välillä.

Alue on säilynyt kokonaisuudessaan puustoisena, joten **kulkuyhteys on edelleen mahdollinen**. Tampereentien ylitys Sääksjärven liikenneympyrän ja Sääksjärventien risteyksen välillä voi olla mahdollista.

E. Sääksjärventien varsi ja Karhumäentien kerrostalojen piha-alueet

Tampereentien ja Sääksjärventien risteyksen lounaispuolella on joitakin järeämpiä haaparyhmiä (kuva 19), jotka voivat soveltua liito-oravan ruokailupuiksi. Sääksjärventien varsi on säilynyt puustoisena junaradan ylittävälle sillalle asti.

Sääksjärventien varsi on säilynyt puustoisena, joten liikkuminen tien vartta pitkin länteen rautatien ylittävälle sillalle asti **on mahdollista**. Sääksjärventien ylittäminen sillan itäpuolella **voi olla mahdollista**.

Kuva 19. Vas. Sääksjärventien risteyksessä kasvava haaparyhmä, oikealla puustoinen yhteys Sääksjärventien varrella.

Kerrostalojen pihapuut Tampereentien ja Karhumäentien välissä (kuva 20) on aiemmissa selvityksissä todettu mahdolliseksi kulkuyhteydeksi (Ramboll 2014 ja 2016). Alue on säilynyt puustoisena ja puustoinen yhteys jatkuu Sääksjärven pururadan metsään.

Alue on säilynyt kokonaisuudessaan puustoisena, joten **kulkuyhteys on edelleen mahdollinen**.

Kuva 20. Tampereentien ja Karhumäentien välissä olevien kerrostalojen pihapuustoa.

F. Sääksjärven pururadan metsästä etelään

Sääksjärven pururadalta etelän suuntaan on puustoinen yhteys, joka yhtyy itä-länsisuuntaiseen kulkuyhteyteen B. Puustoinen kulkuyhteys on säilynyt yhtenäisenä, joten liito-oravan liikkuminen sitä pitkin on **mahdollista**.

G. Junaradan länsipuolelta länteen

Junaradan länsipuolelle sijoittuvista liito-oravalle soveltuvista elinympäristöissä (kohteet 1 ja 3) on todettu aiemmassa selvityksessä liito-oravan kulkuyhteys länteen (Ramboll 2016). Alue on säilynyt kokonaisuudessaan puustoisena, joten **kulkuyhteys on edelleen mahdollinen**.

Kulkuesteet

Idän suuntaan: VT3

Aiemmissa kartoituksissa (Ramboll 2014 ja 2016, FCG 2018) on todettu VT3 muodostama kulkueste idän suuntaan. Maastossa tehtyjen havaintojen perusteella tie muodostaa edelleen **kulkuesteen** itään.

Lännen suuntaan: junarata Sääksjärven sillalla ja n. 1 km sen eteläpuolella

Junaradan ylittävä yhteys on arvioitu heikentyneeksi muutamassa aiemmassa selvityksessä (Ramboll 2016, FCG 2018). Sääksjärventien sillan eteläpuolella junaradan varrella tehdyt hakkuut ovat heikentäneet kulkuyhteyttä (kuva 21). Radan eri puolilla olevien puiden välinen etäisyys on pääosin vähintään 50 m ja lisäksi korkeuserot heikentävät mahdollisuuksia radan ylittämiseen. Junarata muodostaa **todennäköisen kulkuesteen** Sääksjärventien sillan kohdalla ja sen eteläpuolella noin kilometrin matkalla.

Kuva 21. Junaradan vartta Sääksjärventien sillan kohdalla ja sen eteläpuolella.

Etelän suuntaan: voimalinja

Noin kilometrin päässä selvitysalueen eteläpuolella kulkee kaakko-luoteissuuntainen voimalinja (kuva 22), jossa puuttoman alueen leveys vaihtelee selvitysalueen kohdalla 60-70 m välillä. Paikoin voimalinjaan rajautuvat hakkuut leventävät aukkoa. Voimalinja muodostaa **todennäköisen kulkuesteen** etelän suuntaan.

Kuva 22. Voimalinja selvitysalueen eteläpuolella.

5. Yhteenveto

Maastoinventointien aikana selvitysalueelta ei havaittu merkkejä liito-oravasta, eikä lajin lisääntymis- tai levähdyspaikoista. Alueella todettiin olevan lajille soveltuvia elinympäristöjä, mutta niissä ei ole tehty havaintoja liito-oravasta.

Todennäköisimmät kulkuyhteydet Sääksjärven seurakuntakeskuksen liito-oravan elinympäristöltä ovat etelään ja länteen, missä puustoiset yhteydet ovat säilyneet. Pohjoisen suuntaan kulkuyhteys on mahdollinen. Idän suuntaan VT3 muodostaa kulkuesteen. Kulkuyhteyksien säilyttäminen Sääksjärven seurakuntakeskuksen liito-oravan elinympäristöstä on tärkeää.

Junarata muodostaa selvitysalueen pohjoisosassa mahdollisen kulkuesteen, mutta ylitys voi olla mahdollinen etelämpänä. Väylävirastolla on tie- tai rautatieliikenteen turvallisuuden sitä vaatiessa oikeus poistaa suoja-alueelta kasvillisuutta ja rajoittaa kasvillisuuden korkeutta. Tämän vuoksi voi olla tarpeen vahvistaa radan ylittävää kulkuyhteyttä esimerkiksi liito-oravan hyppytolppien avulla.

6. Lähteet

Ahopelto, L., Lundgren, L. Kostiainen, A., Peltola, K., Laita, A., Mäkelä, A., Väänänen, M., Perätie, T. & Ruohomäki, A. 2021. Liito-oravan huomioiminen kaupunkisuunnittelussa – hyvien käytäntöjen opas. Metsähallitus.

FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy. 2018. Sääksjärven osayleiskaavan luontoselvitys.

Hanski, I. 2016. Liito-orava. Biologia ja käyttäytyminen. Metsäkustannus Oy.

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus.

Mäkelä, K. & Salo, P. 2021. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47.

Lempäälän kunta. 2005. Lempäälän liito-oravakartoitus 2001-.

Nieminen, M. 2017. Liito-orava (*Pteromys volans* [Linnaeus 1758]). Julkaisussa: Nieminen, M. & Ahola, A. (toim). Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. s. 48–55. Suomen Ympäristö 1/2017. Ympäristöministeriö. 278 s.

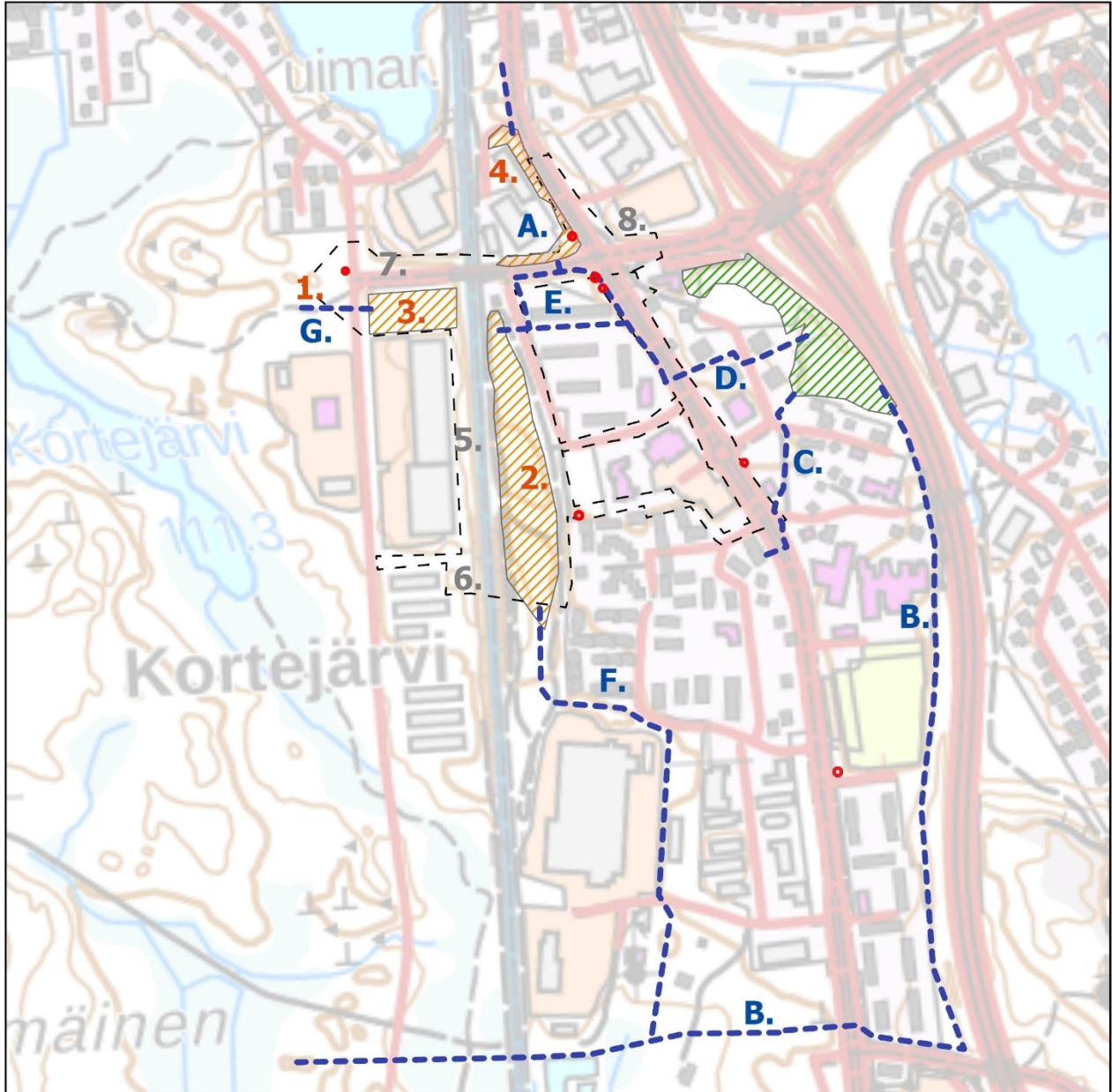
Ramboll. 2014. Sääksjärven seurakuntakeskus. Liito-oravaselvitys.

Ramboll. 2016. Sääksjärven seurakuntakeskus. Liito-oravaselvitys.

Sulkava, R. 2024. Lisääntymis- ja levähdyspaikan määrittelyn laillisuusperusteet liito-oravakartoituksissa ja niiden tulosten tulkinnassa. Suomen luonnonsuojeluliito ry.

Suomen Lajitietokeskus. 2025. Liito-oravahavainnot. Havaintojärjestelmä. Haettu 6.5.2025.

Liite 1. Elinympäristöjen ja mahdollisten kulkuyhteyksien tarkastelu

- [] Selvitysalue
- [] Liito-oravalle soveltuva alue
- [] Liito-oravan elinympäristö
- [] Ruokailupuuksi soveltuvia haapoja
- [] Mahdollinen kulkuyhteys

Kartassa olevat numerot ja kirjaimet viittaavat tekstissä esitettyihin kohteisiin

1–4 Liito-oravalle soveltuvat elinympäristöt

5–8 Liito-oravalle soveltumattomat elinympäristöt

A–G mahdolliset kulkuyhteydet

